

ling, som Lovforslaget tilsigter at give Undersøgelsesdommen, ikke gennemført og kan ikke gennemføres. Dommeren skal ogsaa efter det foreliggende Forslag sætte sig ind i Anklagerens Plan. Han skal — der staar nok *kan*, men den virkelige Mening maa dog være, at hvor der er en Ret, er der ogsaa en Pligt — tage sig af alle de Skridt i Undersøgelsen, som ikke kunne opsættes, uagtet der ikke foreligger Begæring fra Anklagens eller Forsvarets Side, og han skal endelig vaage over, at Sagen under Forundersøgelsen ikke utilbørligt forhales, hvilket selvfølgelig ikke kan ske, uden at han nøje gennemgaar Anklagerens Undersøgelsesplan. Han maa altsaa i Virkeligheden gøre alt det samme, som kræves af ham, hvor Undersøgelsen nærmest lægges i hans Haand. Jeg tror derfor for det første ikke, at den foreslaaede Ordning er praktisk heldig, og for det andet ikke, at der er nogen teoretisk Nødvendighed for at gaa med til den, selv om man i øvrigt kan have Sympati med den og betragte den som teoretisk mest konsekvent. Et afgjort Bevis herfor finder jeg ogsaa deri, at der ikke er nogen af de Retsforfatninger, som paa Fastlandet have overført de engelske Principper for Strafferetsplejen, der er gaaet saa vidt, som det nærværende Forslag i Retning af at gennemføre Anklageprincippet ogsaa under Forundersøgelsen. Ganske vist er der Stemning for at gaa videre i den Retning, end man oprindeligt gjorde paa Fastlandet, og baade det ældre Kommissionsudkast og Flertallet i den senere Kommission ere jo ogsaa gaaede meget videre end, den nuværende Ret, der udelukkende hviler paa Inkvisitionsprincippet, fornuftigvis har kunnet. Men saa vidt som til den rene Gennemførelse af Anklageprincippet, af den kontradiktatoriske Forhandling og af Partsligheden under Forundersøgelsen, tilmed gennemført paa den Maade som her foreslaaet, med Beskikkelse af Forsvarer straks fra først af, har intet andet Sted dristet sig til at gaa. Derfor vil jeg betragte det som et Spring ind i Mørket, om vi nu gør det; thi at det muligvis paa den ene eller den anden Maade praktiseres i England, hænger jo sammen med saa mange andre Ejendommeligheder ved den engelske Proces, som ikke ere optagne og ikke har kunnet optages i nogen anden kontinental Strafferetsplejeordning og heller ikke i dette Forslag.

Medens jeg altsaa med Hensyn til dette Punkt vilde ønske, at man vendte tilbage til, hvad Kommissionens Flertal

havde foreslaaet, vilde jeg paa den anden Side med Hensyn til Nævningerne i høj Grad sætte Pris paa, at man i en enkelt Retning hverken fulgte Folketinget eller Kommissionens Flertal, men derimod dens Mindretal, der var i Overensstemmelse med den ældre Kommissions enstemmige Indstilling. Jeg tænker her paa Spørgsmaalet om Nævningernes Kaldelse. Jeg vil indledningsvis gøre nogle Bemærkninger om Nævningerne i det hele, hvilke staa i Forbindelse med den Ordning af Nævningernes Kaldelse, som her er foreslaaet. Det er jo utvivlsomt, at naar man herhjemme taler om Stemninger med Hensyn til Strafferetsplejen, saa se de fleste Nævningerne som Hovedpunktet, uagtet det jo ikke er det, for saa vidt som Nævningerne jo kun paatænkes indførte i visse forholdsvis sjældnere Tilfælde af Straffesager. Det er paa den anden Side ogsaa saa, at der neppe er nogen stærk Stemning for Nævningers Indførelse — jeg har i det mindste ikke kunnet spore den — men at der tværtimod hos mange raader en Frygt for dem. Denne Frygt vilde jeg finde begrundet, hvis man paa Nævningeinstitutionen vilde anlægge det Synspunkt, at den nærmest var en politisk Institution, bestemt til at ordne Folkets Deltagelse i den dømmende Magt, særlig altsaa i Strafferetsplejen, paa lignende Maade, som det bliver kaldet til at medvirke ved den lovgivende Magts Udøvelse i enhver konstitutionel Forfatning. Dette politiske Synspunkt er i og for sig ganske uhistorisk, for saa vidt som det aldrig kan siges at have præget Institutionen i dens Hjemland. Det kan godt være, at det ved Overførelsen paa den franske Revolutions Tid spillede med ind, men siden den Tid er det forladt, og det er vistnok forgæves, naar man undtagelsesvis forsøger at friske det op igen. Det har, naar man vil se Nævningeinstitutionen i dens Sandhed, intet dermed at gøre. Den er ikke en Institution, som har til Formaal at tilføre Folket en større politisk Magt, end det hidtil har haft. Det er en Institution, som i Retfærdighedens Interesse kalder Medborgere til Deltagelse i Dommen, hvor der er Tale om andre Medborgeres alvorligste Interesser, om deres Liv eller Velfærd. Nævningernes Deltagelse frembyder en stor Garanti derved, at ingen vil kunne kendes skyldig af de retskyndige Dommere alene; det vil kun kunne ske, naar tillige et Antal Medborgere eller læge Dommere kunne overbevises om hans Skyld.

Naar man gaar ud fra denne Tanke,